

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่ก่อกมลพิษต่อชุมชน บ้านเรือน โรงเรียน และหน่วยงานต่างๆ เนื่องมาจากการปล่อยปลະละเลยในการดูแลของผู้มีส่วนรับผิดชอบ ขยะมูลฝอยส่วนใหญ่มาจากวัสดุที่เราไม่ได้ใช้ประโยชน์ทั้งสิ้น ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดผลเสียต่อชีวิตและสภาพแวดล้อม เช่น อุดตันท่อระบายน้ำอันเป็นสาเหตุของปัญหาน้ำท่วม เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ซึ่งเป็นพาหะนำโรคต่างๆ เช่น อหิวาตกโรค บิด บาดทะยัก โรคทางเดินลมหายใจ เป็นต้น น้ำเสียจากกองขยะมูลฝอยเมื่อถูกน้ำฝนชะล้างก็จะไหลปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำ แม่น้ำลำคลองต่างๆ นอกจากนั้นอาจก่อให้เกิดไฟไหม้เนื่องมาจากขยะแห้งบางชนิดซึ่งเป็นเชื้อเพลิง ได้อย่างดี เช่น เศษกระดาษ ใบไม้แห้ง ที่สำคัญต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มในการรวบรวมและขน ไปกำจัด ซึ่งเป็นการสูญเสียมูลค่าทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก

ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญของหลายๆท้องถิ่นเกือบทั่วประเทศ โดยเฉพาะในเมืองหลักและเมืองท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาและเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยก็เป็นส่วนหนึ่งที่ประสบปัญหาในด้านการจัดการเรื่องของขยะมูลฝอย เพราะถึงแม้ในปัจจุบันการเก็บขยะมูลฝอยจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่การกำจัดขยะมูลฝอยก็ยังคงดำเนินการ ได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร และการหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยซึ่งทำได้ยาก เปลี่ยนแปลงไปเป็นวัสดุที่ย่อยสลายได้ยาก และมีวัตถุดิบทรายในปริมาณที่มากขึ้น (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2552 : 4-13)

สาเหตุสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยคือการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวของเมือง การพัฒนาทรัพยากรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และที่สำคัญคือพฤติกรรมของมนุษย์ที่ก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าว เช่น การขาดความรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การขาดจิตสำนึกที่ดีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม อีกทั้งประชาชนไม่เห็นความสำคัญในการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสีย เพราะในปัจจุบันส่วนใหญ่จะนำขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมจากแหล่งชุมชนมากองรวบรวมบนพื้นดินแล้วปล่อยให้ย่อยสลายเองตามธรรมชาติหรืออาจมีการเผา ซึ่งการกำจัดโดยวิธีนี้ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ เช่น เกิดมลพิษทางดิน มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ และปัญหาด้านสาธารณสุข ซึ่ง

ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน เช่นส่งกลิ่นเหม็น เป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลงวัน และสัตว์นำโรคต่างๆซึ่งนำเชื้อโรคมารู้คน นอกจากนั้นน้ำจากขยะที่ซึมลงไปใต้ดินทำให้เกิดมลพิษในน้ำ และในดิน รวมทั้งเกิดสภาพภูมิทัศน์ที่ไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดความรำคาญแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงทุกระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการจัดการที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้ปัญหาขยายตัวและรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อการดำรงชีวิตในด้านสุขอนามัยของประชาชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (ธงชัย ทองทวี. 2553 : 1)

จากการแถลงสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ประจำปี 2555 ของนายวิเชียร จุ่งรุ่งเรือง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2556 พบว่า ด้านขยะมูลฝอย สถานการณ์ขยะมูลฝอยในชุมชน ของปี 2555 เกิดขึ้นประมาณ 16 ล้านตัน หรือ 43,000 ตันต่อวัน ลดลงจากปีที่ผ่านมาประมาณ 8 หมื่นตัน ในขณะที่ปริมาณการกำจัดอย่างถูกต้อง 5.76 ล้านตัน (ปี 2554 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิด 15.98 ล้านตันเพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2555 เนื่องจากกรณีอุทกภัย) โดยร้อยละ 22 เป็นขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร (9,800 ตันต่อวัน) ทั้งนี้ขยะมูลฝอยทั้งหมดถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพียง 5.8 ล้านตัน หรือร้อยละ 36 ขยะมูลฝอยส่วนที่เหลือกว่า 10 ล้านตัน ถูกกำจัดทิ้งโดยการเผา กองทิ้งในบ่อดินเก่าหรือพื้นที่รกร้าง ซึ่งส่วนที่จัดการไม่ถูกต้องจะเพิ่มขึ้นทุกปีจากขยะมูลฝอยกองค้างและปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น โดยจังหวัดที่น่าห่วงใยในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยเมื่อพิจารณาจากปริมาณมูลฝอยตกค้างและปริมาณสะสมในสถานที่กำจัด ได้แก่ จังหวัดระยอง นครศรีธรรมราช นครปฐม นครศรีธรรมราช ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สงขลา สมุทรปราการ สมุทรสาคร สุรินทร์ และมหาสารคาม (วิเชียร จุ่งรุ่งเรือง. 2556 : 256)

จังหวัดมหาสารคามมีปริมาณของขยะมูลฝอยเกิดขึ้นรวมวันละ 420 ตัน โดยพบว่าในเขตชุมชนและเขตเทศบาลทั้ง 17 แห่งจะมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นรวมวันละ 100 ตัน และในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล 124 แห่งจะมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นรวมวันละ 320 ตัน ซึ่งหากคิดอัตราการเกิดขยะมูลฝอยต่อกิโลกรัม/คน/วัน ได้วันละ 0.99 กิโลกรัม/คน/วัน โดยเทศบาลเมืองมีปริมาณขยะมูลฝอยมากที่สุด คือ 43 ตัน/วัน อัตราการเกิดขยะมูลฝอยระหว่าง 0.18-1.74 กิโลกรัม/คน/วัน พบว่า เทศบาลตำบลพยัคฆภูมิพิสัย มีอัตราการเกิดขยะมูลฝอยสูงสุด คือ 1.74 กิโลกรัม/คน/วัน รองลงมาได้แก่เทศบาลตำบลหัวขวาง 1.3 กิโลกรัม/คน/วันและ เทศบาลตำบลบรบือ 0.98 กิโลกรัม/คน/วัน ส่วนเทศบาลตำบลแกลง พบว่า มีอัตราการเกิดขยะมูลฝอยน้อยที่สุด คือ 0.18 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นเพียงวันละ 1 ตัน/วัน ทั้งนี้ประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอย พบว่าเทศบาลเมืองมหาสารคาม สามารถเก็บขนขยะมูลฝอยได้ 40 ตัน/วัน มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 3 ตัน/วัน ส่วนเทศบาลตำบล พบว่า เทศบาลตำบลเวียงนาง เทศบาลตำบลแกลง เทศบาลตำบลเชียงยืน เทศบาลตำบลนาโดนและเทศบาลตำบลหนองแสง สามารถเก็บขนขยะมูลฝอยได้ร้อยละ 100 ของ

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ส่วนเทศบาลตำบลอื่นๆอีก 5 แห่ง สามารถเก็บขนขยะมูลฝอยได้ร้อยละ 70-90 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น การเก็บขนขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ส่วนมากได้จัดหาถังขยะมูลฝอยให้ แต่ยังไม่ได้จัดให้บริการเก็บขนขยะมูลฝอย แต่จะมีเฉพาะบางแห่งที่มีเขตพื้นที่ติดกับเขตเทศบาล หรือมีสภาพเป็นชุมชนเมืองที่ได้จัดซื้อรถเก็บขนขยะมูลฝอยในหมู่บ้าน เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งท่าสองคอน แวงนาง แก่งเลิงจาน ลาดพัฒนา คันธารราษฎร์ และหัวขวาง เป็นต้น ซึ่งประสิทธิภาพการเก็บขนประมาณร้อยละ 70-90 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมหาสารคาม. 2555 : 39)

โรงเรียนบ้านดอนสันติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนจำนวน 173 คน จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการออกประเมินนิเทศติดตามผลของคณะกรรมการเขตพื้นที่ พบว่า ในด้านการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนยังขาดระบบการจัดการที่เหมาะสมเป็นต้นว่า มีข้อจำกัดในด้านบริเวณพื้นที่ทิ้งขยะมูลฝอย การขาดความตระหนัก ขาดจิตสำนึกและขาดความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยของผู้เรียน เช่น การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง การใช้น้อย การนำกลับมาใช้ซ้ำ การนำไปขายและการสลายทำปุ๋ย ตลอดจนการขาดอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวก เช่น ถังขยะ รถขนขยะ เป็นต้น (โรงเรียนบ้านดอนสันติ. 2556 : 52)

ดังนั้นการที่จะแก้ไขปัญหามลพิษขยะมูลฝอยให้ได้ผลในระยะยาวและยั่งยืนนั้น เราต้องเริ่มต้นที่จุดเล็กๆก่อน ด้วยการปลูกจิตสำนึกที่ดีในเรื่องการทิ้งขยะมูลฝอยให้กับเด็กๆ ให้พวกเขาได้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการแยกขยะมูลฝอยโดยเริ่มจากในโรงเรียนก่อน เมื่อนักเรียนมีจิตสำนึก รู้จักแยกขยะมูลฝอยและทิ้งขยะมูลฝอยให้เป็นที่แล้ว ก็จะทำให้โรงเรียนดูสะอาด สวยงาม มีบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ จากนั้นจึงขยายผลไปยังชุมชนและประเทศชาติต่อไป (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ม.ป.ป. : <http://www2.kmutt.ac.th/>)

จากปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1-3 เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนรวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดประเด็นปัญหาการวิจัยที่ต้องการทราบ ดังนี้

1. มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3
2. รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3 ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร
3. ผลการทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ปัจจัยด้านการสื่อสาร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม มีผลต่อพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3

2. หลังจากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1-3 มีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยดีกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. พื้นที่เป้าหมาย เป็นการศึกษาเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1-3

2. ขั้นตอนการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3

ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมในการจัดการ ขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3

ระยะที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบ การพัฒนาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1-3

3. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1

3.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1-3 จำนวน 27,380 คน (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3. 2556 : <http://www.mkarea3.go.th/>)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1-3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane. 1973 : 727) จำนวน 400 คน

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยระยะที่ 1

3.2.1 ตัวแปรภายนอก (Exogenous Variables) หรือตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3 มีดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านความรู้เรื่องขยะมูลฝอย
- 2) ปัจจัยด้านความรู้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอย

3.2.3 ตัวแปรภายใน (Endogenous Variables) เป็นตัวแปรที่รับผลมาจากตัวแปรภายนอกหรือตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1) ตัวแปรคั่นกลาง ซึ่งเป็นตัวแปรเชิงเหตุและผล มีดังนี้
 - 1.1) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม
 - 1.2) ปัจจัยด้านการสื่อสาร
 - 1.3) ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม
- 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3

3.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 31 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง

3.4 กลุ่มเป้าหมายทดลองและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3

3.4.1 กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านดอนสันติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่ม แบบเฉพาะเจาะจง

3.4.2 ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่

- 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3
- 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3

นิยามศัพท์เฉพาะ

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

สพป.มค. 1 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1

สพป.มค. 2 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

สพป.มค. 3 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1-3

รูปแบบ หมายถึง แบบแผน แผนงาน วิธีการ แนวทางที่คิดขึ้นอย่างเป็นระบบ หรือเป็นเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในโรงเรียน

ขยะมูลฝอย หมายถึง บรรดาเศษสิ่งของต่างๆที่ไม่ต้องการใช้และทิ้งไป โดยเนื่องมาจากการชำรุด แตกหักหรือเสื่อมสภาพใช้การไม่ได้ รวมถึงพวกเศษวัสดุต่างๆ เช่น เศษผ้า เศษอาหาร เศษกระดาษ ใบไม้ ถุงพลาสติก เศษแก้ว เศษโลหะ ซากพืชซากสัตว์ ตลอดจนฝุ่นละออง เป็นต้น ยกเว้นอุจจาระและปัสสาวะของมนุษย์ซึ่งเป็นสิ่งปฏิภูลที่ต้องการเก็บและกำจัดที่แตกต่างไป

การจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง วิธีการนำขยะมูลฝอยในโรงเรียนไปจัดการในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ขยะมูลฝอยลดลงหรือหมดไป

ความรู้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง ข้อเท็จจริงต่างๆที่นักเรียน ได้ยิน ได้เห็นและได้รับจากประสบการณ์ การศึกษาค้นคว้า การสังเกต การจำ การระลึกได้ และสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินได้ โดยอาศัยความสามารถและทักษะทางด้านสติปัญญา ในการที่จะจัดการขยะมูลฝอยในโรงเรียน

การสื่อสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดของนักเรียนจากคนหนึ่ง ไปสู่อีกคนหนึ่งหรือหลายคน ซึ่งลักษณะการถ่ายทอดอาจมีทั้งการใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน ใช้เสียง ภาพ หรือลักษณะท่าทางที่ทำให้ผู้ส่งและผู้รับสารสามารถรับรู้ร่วมกันได้ การสื่อสารที่ดีจะต้องคำนึงถึงความรู้สึกรู้สึก ความคิดและทัศนคติที่ดีต่อกัน

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมของกลุ่มในการจัดการขยะมูลฝอยในโรงเรียนตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นจนถึงขั้นสุดท้าย การมีส่วนร่วมที่ดีที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องมีการวางแผน การปฏิบัติและการประเมินผล

การทำงานเป็นทีมในการจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การทำงานของกลุ่มนักเรียนซึ่งได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งจากคำสั่งของโรงเรียนในการจัดการขยะมูลฝอยในโรงเรียน การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพจะสามารถทำให้กิจกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน

พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การที่นักเรียนมีความรู้ มีเจตคติและมีการปฏิบัติที่ดีในการจัดการขยะมูลฝอยในโรงเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3
2. ได้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1-3 และสามารถนำไปใช้กับนักเรียนชั้นอื่นๆ ในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดอื่นๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY